

Rigsdagstidende.

1857. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 164.

Ottende Session.

46de Møde.

Torsdagen den 5te Februar.

(Forsfat.)

Indenrigsministeren: Jeg skal tillade mig nogle Bemærkninger med Hensyn til det Foredrag, vi have hørt af den ærede sidste Taler. Denne Sag er, som jo det hele Thing vil vide, en saadan, hvori der længe og i mange Aar forgjæves har været arbeidet paa at finde en Løsning, vel ikke af alle de Vanskeligheder, som frembyde sig ved det her omhandlede Forhold, men dog en Løsning af de meest trykkende og af de daglig forekommende Ulemper. Denne Løsning er forberedt af Mænd af høist forskellige Anskuelse, og dog have disse Mænd samlet sig om de Forslag, der ere fremkomne. Sagen har dernæst den ei endommelige Charakter, at der er Spørgsmaal om at gjøre en Forandring baade igjennem Kongerigets Lovgivningsmagt og igjennem den sæsvigste Lovgivningsmagt, saaledes at det Antal af Medborgere, paa hvilke Loven kommer til Anvendelse, omtrent 12,000 paa hver Side, paavirkes igjennem begge disse Lovgivningsmagter. Under saadanne Omstændigheder forekommer det mig, at der i Sagens dobbelte Behandling, om jeg saa maa sige, ligger en ganske overordentlig Betyggelse. Der ligger en større Betyggelse, end jeg let kunde tænke mig med Hensyn til nogen anden Sag af lignende Charakter, deri, at den ikke kan gjenføres uden ved en Vedtagelse i tvende Forsamlinger, og det saa forskellige Forsamlinger som den sæsvigste Stænderfor-

samling og Kongerigets Rigsdag. Naar nu den ærede Rigsdagsmand, støttet paa et Brev fra fire Sognefogder, vil, at Sagens Afgjørelse skulde skydes ud, indtil de Paagjældende kunne faae Leilighed til at ytre sig, saa skal jeg dog tillade mig at bemærke, hvorledes det forekommer mig, at netop det Brev, som den ærede Rigsdagsmand oplæste, viser, at disse fire Mænd just ikke ved Sagens Forhandling her ere komne til stor Klarhed om Forholdet; thi det staaer aabenbart for disse Mænd, som om den Forandring, hvorom der er Spørgsmaal, vilde blive af en langt mere omfattende Charakter, end den paa nogen Maade er. Dette fremgaaer navnlig tydeligt af den Sammensætning, som i Brevet finder Sted, imellem den Forandring, hvorom der var Spørgsmaal for 12 eller 13 Aar siden og den, hvorom der nu er Tale. Naar der nemlig tales om en Forandring i Almindelighed med Hensyn til de omhandlede „borgerlige eller politiske Rettigheder“, saa maa det jo dog fastholdes, at den Forandring, hvorom der er Spørgsmaal, angaaer, hvad jeg ogsaa ved 2den Behandling tillod mig at udtale, Forsamlingsfrihed (Lindberg: Ja, hør.) Ja, hør kun, hvad jeg siger, angaaer Forsamlingsfrihed (Grundtvig: Og Troesfrihed) — for Diebliffet har jeg Ordet — jeg siger altsaa, Forandringen angaaer Forsamlingsfrihed, Trykkefrihed og Husets Ufrænklichkeit — de kirkelige Forhold vedkomme ikke denne Sag; de blive staaende, som de ere. Med Hensyn til disse Forhold, som jeg nys nævnte, var det, at jeg tillod mig at sige ved en tidligere Forhandling, at dersom man af Hensyn til de Forandringer, som foregik i saa Henseende, vilde nægte sit Samtykke til en Ordning af denne Sag, saa var det det Samme